

ÅRSBERETNING

2012

ÅRSBERETNING 2012 for SILKEBORG RETSHJÆLP

INDLEDNING

Silkeborg Retshjælp aflægger hermed den årsberetning, der er krævet i henhold til retshjælpens vedtægter og i henhold til bevillingsforudsætningerne i Civilstyrelsens bevilling.

Beretningsåret er 2. hele år i retshjælpens historie som uafhængig selvejende institution og 68. siden retshjælpen startede som Arbejdernes Retshjælp.

Silkeborg Retshjælp har hen over efteråret i beretningsåret gennemført en udvidelse til nu 2 ugentlige dage og 7 studenterrådgivere.

Formen for beretningen er i år ændret, således at nærværende beretning hovedsagelig indeholder de faktuelle forhold om retshjælpens forhold og aktivitet i beretningsåret. De mere generelle forhold om retshjælpen vil vi arbejde på at orientere om på vores hjemmeside www.silkeborgretshjælp.dk. Og endelig vil vi forsøge at finde andre egnede fora til de mere diskussionsmæssige og retshjælpspolitiske indlæg.

ORGANISATION

Retshjælpen er nu en selvejende institution oprettet i 2010 ved omdannelse af den tidligere Arbejdernes Retshjælp, som siden 1944 har været en sagsbehandlende retshjælpsinstitution drevet af fagbevægelsen i Silkeborg. Retshjælpens vedtægter er tilgængelige på vores hjemmeside www.silkeborgretshjælp.dk.

- Bestyrelse

Bestyrelsen udgør retshjælpens øverste ledelse. Ved beretningsårets afslutning havde bestyrelsen følgende sammensætning og konstituering:

Elisabeth Arnold, formand	valgt af medarbejdermødet
Ervind F Poulsen	valgt af LO Silkeborg-Favrskovs forretningsudvalg
Advokat Søren Dalgård, næstformand	valgt af medarbejdermødet blandt Silkeborgs advokater
Dommer Solveig Bloch, Retten i Herning	valgt af medarbejdermødet blandt domstolsjurister
Lektor Anette Storgaard, Århus Universitet, næstformand	valgt af medarbejdermødet blandt juraunderviserne på universitet
Ole Rasmussen	valgt på grund af lokalkendskab af den øvrige bestyrelse
Birte Mølgaard	valgt af PTU
Stig Streyder	valgt af Silkeborg Lejerforening
Stud.jur. Freja Lisby	valgt af medarbejdermødet blandt medarbejderne
Sekretær Jette Barreth	valgt af medarbejdermødet blandt medarbejderne

Bestyrelsen har i beretningsåret afholdt 3 bestyrelsesmøder.

Bestyrelsesarbejdet er ikke honoreret. Bestyrelsen har i henhold til vedtægterne besluttet, at retshjælpen alene godtgør de studerende bestyrelsesmedlemmers transportudgifter i forbindelse med bestyrelsesarbejdet og ikke andre udlæg eller udgifter i anledning af hvervet.

DE RÅDSØGENDE

Retshjælpens målgruppe er primært afgrænset til rådsøgende i Silkeborg og omegn. Der føres ingen egentlig kontrol med, at denne afgrænsning overholdes. Men kravet om fysisk fremmøde i Silkeborg regulerer i praksis i det store og hele overholdelsen heraf. Det forekommer, navnlig i forbindelse med den telefoniske rådgivning, at vi får henvendelse fra andre dele af Danmark, men bliver vi opmærksomme herpå, henviser vi så vidt muligt til andre retshjælpsmuligheder.

Vi har registreret følgende om vores rådsøgende med de tilsvarende tal fra 2011 i parentes:

Retshjælpens rådsøgende fordeler sig mellem 62 % (55 %) kvinder og 38 % (45 %) mænd. Aldersmæssigt er 76 % (74 %) i aldersgruppen 30-65 år. 7 % (13 %) er ældre, 17 % (13 %) er yngre, heraf er kun 1 % (1 %) under 20 år.

45 % (50 %) af vores rådsøgende er på overførselsindkomst i en eller anden form, på uddannelsesstøtte, pension, efterløn, kontanthjælp, arbejdsløsheds- eller sygedagpenge. 47 % (44 %) angiver at være lønmodtagere og 2 % (1 %) er i fleksjob. 3 % (3 %) er selvstændige og 3 % (3 %) er registreret som andet.

ØKONOMI

Retshjælpens økonomi er udelukkende baseret på tilskud.

Det væsentligste tilskud kommer fra statens retshjælpspulje formidlet af Civilstyrelsen. Med bevilling af 30. april 2012 meddelte Civilstyrelsen, at den fastsatte de rimelige driftsudgifter for bevillingsåret til 605.000, hvorfor retshjælpen fik kr. 605.000 i basistilskud og kr. 20.438 i aktivitetstilskud, eller i alt kr. 625.438. Bevillingen omfattede bl.a. tilskud til en udvidelse af retshjælpens aktivitetsniveau i 2. halvår.

Retshjælpen har endvidere modtaget tilskud fra Silkeborg Kommune af kommunens § 18-midler (§ 18 i Lov om Social Service) til understøttelse og værdsættelse af frivilligelementet i retshjælpens virke. Retshjælpen har i beretningsåret modtaget kr. 30.000 i tilskud herfra.

Og endelig har retshjælpen modtaget tilskud på knap kr. 20.000 fra Dreyers Fond til rejse- og opholdsomkostninger ved vores faglige ekskursion til Norge i september i beretningsåret.

FACILITETER

Retshjælpen er etableret med egne kontorfaciliteter med tilhørende udstyr i Hostrupsgade 24 B i Silkeborg.

Den "åbne" tid, hvor de rådeøgende kan henvende sig uden forudgående tidsbestilling, afvikles i "vores" møderum på Silkeborg Bibliotek.

Retshjælpens hjemmeside www.silkeborgretshjælp.dk er i det væsentlige endnu kun en orientering om de praktiske forhold omkring retshjælpen. Der arbejdes forsat på at realisere en plan om at gøre hjemmesiden til en orienteringsside om de mest forekommende juridiske spørgsmål, således at hjemmesiden kunne indgå aktivt i vores rådgivning.

RÅDGIVNINGEN

Retshjælpen opererer dels med en 1. henvendelse, hvor rådgivningen udelukkende er mundtlig, og dels ved videregående bistand, der navnlig indebærer skriftlig sagsbehandling.

1. henvendelserne svarer til bekendtgørelsens trin 1-rådgivning og ydes enten som telefonrådgivning eller ved fysisk fremmøde i vores "åbne tid". Alle 1. henvendelser er anonyme. Alle kan henvende sig ved en 1. henvendelse om alle typer problemer, og alle får en eller anden form for hjælp.

1. henvendelse kan også ske ved personligt fremmøde i retshjælpens "åbne åbningstid" på biblioteket, der er mandage mellem kl. 10 og 13 og onsdage mellem kl. 15 og kl. 18, hvor rådeøgende tilbydes et møde af gennemsnitlig en halv times varighed med 2 studenterrådgivere.

Den efterfølgende sagsbehandling går langt videre end forudsat for trin 2-rådgivning. Trin 3-rådgivning, der skal ydes med henblik på en forligsmæssig løsning, er sjældent relevant i vores sammenhæng.

Hvis rådgivere i forbindelse med 1. henvendelsen skønner, at rådeøgende har behov for yderligere bistand og rådgiveren finder retshjælpen egnet hertil, tilbydes videregående bistand. Videregående bistand sker i form af møder og sagsbehandling på retshjælpens kontor. Ved opstart af sagsbehandling bekræfter retshjælpen i en skriftlig opdragsbekræftelse hvad retshjælpens bistand konkret og præcist skal angå.

Retshjælpens kontor er åbent mandage og onsdage mellem kl. 10 og kl. 18.

- Rådgivningen i tal

Oplysninger om retshjælpens rådgivning i tal baseres på vores løbende grundregistreringer.

1. henvendelser	2008	2009	2010	2011	2012
1. henvendelser i alt	266	381	506	719	849
- heraf i åben tid	166	314	309	427	567
- heraf telefonisk	31	67	197	292	282

Silkeborg Retshjælp har således i 2012 ydet trin 1-retshjælp i **849** tilfælde.

Som det ses har der i beretningsåret været en stigning i antal 1. henvendelser. Stigningen har været i åben tid, hvor vi har udvidet kapaciteten.

Sagsforløb	2008	2009	2010	2011	2012
1. henvendelser i alt	266	381	506	719	849
- heraf afsluttet med rådgivningen	140	185	380	594	711
- heraf til sagsbehandling	165	196	126	125	138
<i>sager til sagsbehandling i % af alle</i>	<i>62 %</i>	<i>51 %</i>	<i>25 %</i>	<i>17 %</i>	<i>16 %</i>
Opstartet sagsbehandling	165	196	126	125	138
- med tilskud	114	139	90	92	90
<i>sagsbehandling med tilskud i % af alle</i>	<i>69 %</i>	<i>71 %</i>	<i>71 %</i>	<i>74 %</i>	<i>65 %</i>
- uden tilskud	51	57	36	33	48
- fordi de økonomiske betingelser ikke er opfyldt	46	48	31	32	44
- fordi de økonomiske betingelser er opfyldt, Men	5	9	5	1	4
- gældssaneringsager	4	6	1	0	0
- straffesager	0	1	1	1	0
- erhvervsager	0	0	2	0	0
- forvaltnings- og klagenævnsager	1	2	1	0	4

Silkeborg Retshjælp kan således dokumentere i 2011 at have ydet retshjælp udover trin 1 i **90** tilfælde, hvor tilskudsbetingelserne for aktivitetstilskud er opfyldt.

Sagsbehandling (fra optælling)	2008	2009	2010	2011	2012
Efterfølgende konsultationer	769	667	651	659	762
Registrerede sagsbehandlingsekspeditioner*	1.610	1.336	1.310	1.328	1.881
- heraf registrerede afsendte breve/mail	1.509	1.725	1.315	1.314	1.970
- heraf registrerede modtagne breve/mail	643	661	701	899	1.309
- heraf registrerede faglige samråd	319	321	423	234	828

*De sagsbehandlingsekspeditioner der registreres er modtagelse af breve/mail, afsendelse af breve/mail, indhentelse af oplysninger, litteratursøgning, udfyldelse af blanket/skema, udarbejdelse af notat, fagligt samråd, gennemgang af materiale og/eller andet.

Mailkorrespondance er i betydeligt omfang ved at fortrænge almindelig brevpost.

Sagsbeholdning	2008	2009	2010	2011	2012
Sagsbeholdning primo	187	161	145	150	112
Opstartede sager i årets løb	204	171	176	122	138
Genoptagne/-sluttede sager	22	11	6	2	-2
Sager afsluttet i årets løb	219	218	177	162	115
Sagsbeholdning ultimo	161	145	150	112	133

Som noget nyt har retshjælpen i beretningsåret opstartet en evaluering af de 115 afsluttede sager med udgangspunkt i det aftalte opdrag. En videregående sagsbehandling kan godt udvikle sig således, at der bliver flere opdrag på en sag.

Af opdragene i de afsluttede sager har 35 % angået en afklaring af en retsstilling og 65 % har angået ønske om at ændre en retsstilling.

Retshjælpens bistand i de afsluttede 115 sager har bestået i 222 efterfølgende møder, 396 efterfølgende telefoniske konsultationer, modtagelse af 1.020 breve/mails og afsendelse af 1.704 breve/mails. Det vil sige, at der i gennemsnit har været efterfølgende personlig kontakt med rådeøgende mere end 5 gange, der er modtaget 9 og der er afsendt 15 breve/mails pr. sag.

Uanset opdragets karakter vurderer vi selv, at opdraget objektivt er lykkedes helt eller i nogen grad i 66 % af tilfældene, mens det vurderes ikke at være lykkedes i 29 % af tilfældene.

Måles kun på de sager, hvori opdraget gik ud på at ændre retsstillingen, er opdraget lykkedes helt eller delvist i 58 % af tilfældene. Heraf har vi i 11 sager hjulpet rådeøgende til et samlet økonomisk udbytte på i alt kr. 615.674. Vi har ikke målt på økonomisk resultat i de sager, hvori vi har "sparet" rådeøgende for en udgift.

Det er retshjælpens vurdering, at rådeøgende har grund til at være helt eller i nogen grad tilfreds med resultatet i 75 %, og at rådeøgende rent faktisk har givet udtryk for at være det i 58 % af tilfældene. I 35 % af tilfældene har vi ingen reaktion fra rådeøgende på det opnåede resultat, hvorfor vi ikke har kunnet vurdere rådeøgendes tilfredshed.

Retshjælpen vurderer, at vi har gjort en positiv forskel i 61 % af tilfældene, mens vi vurderer at vores bistand ikke har gjort nogen forskel i 39 % af tilfældene, hvor rådeøgende nok ville have opnået det samme resultat uden bistand fra os.

- Sagstyper

Vi registrerer sagstyper indenfor 13 hovedgrupper.

Sagstype	1. henvendelse	sagsbehandlede
Antal sager i alt	849	138
Familie- og arveret	26 %	12 %
Sociale ydelser	7 %	9 %
Øvrige offentligretlige sager	2 %	4 %
Ansættelsesforhold	4 %	7 %
Lejeret	10 %	13 %
Fast ejendom og boligforhold i øvrigt	5 %	4 %
Anden kontraktsret	12 %	17 %
Udlændingesager	3 %	3 %
Personskadeerstatning i enhver form	9 %	20 %
Dårlig økonomi	12 %	5 %
Straffesager	3 %	0 %
Procesret	2 %	0 %
Diverse	5 %	6 %

- Småsager

Foranlediget af et ønske i den samarbejdsgruppe som Advokatrådet og Dommerforeningen har nedsat til evaluering af småsagsprocessen, har vi i beretningsåret på biblioteket registreret

hvor stor en del af de rådsøgendes henvendelser der indeholder potentiale til at kunne blive en småsag, det vil sige tvistige sager om en sagsgenstand på mindre end kr. 50.000. Resultatet heraf er, at 99 ud af 420 henvendelser (eller 24 %) indeholder potentiale til at blive en småsag.

Silkeborg Retshjælp har i beretningsåret bistået vores rådsøgende i flere småsager, derunder både med udfærdigelse af stævninger og svarskrifter, med deltagelse i forberedende telefonretsmøder og med partsrepræsentation i hovedforhandlinger.

En af retshjælpens studerende rådgivere har fået offentliggjort en afgørelse i en småsag (UfR 2012.3141V = FM 2012.269V). Vestre Landsret har i en anden sag besluttet, at vores rådgivere ikke som partsrepræsentant kunne underskrive et kæreskrift om kære af en beslutning om at løfte en sag ud af småsagsprocessen. Vi har fået afslag fra Procesbevillingsnævnet på at indbringe denne afgørelse for Højesteret.

PERSONALE

Retshjælpen har i flere år haft 4 studenterrådgivere der betjente retshjælpen på 1 åbningsdag. Vi har i beretningsåret fået bevilling til at øge dette med 50 % til 6 rådgivere fordelt på 2 dage i 2. halvår. Da 2 rådgivere samtidig kunne være på biblioteket viste en bemanning med kun 3 rådgivere pr. åbningsdag sig at være for sårbar overfor sygdom, fravær pga. eksamen mv.

Vi valgte derfor at holde fast i en daglig bemanning på 4 pr. åbningsdag, hvilke til øvrigt svarer til faciliteterne. Vi har derfor i 2. halvår haft 7 studenterrådgivere og 1 volontør fordelt på de 2 åbningsdage. Dertil sekretær, leder, supervisor på hver åbningsdag. Det har i beretningsåret ikke været muligt at skaffe seniorrådgiver til forstærkelse af supervisionen til den nye åbningsdag. Yderligere har personalet bestået af 4 telefonrådgivere (seniorrådgivere), rengøringsassistent og IT-assistent foruden bistand fra et antal specialrådgivere.

I beretningsåret har personalet involveret i alt 21 personer, hvoraf 17 var aktuelle medarbejdere ultimo.

- den frivillige indsats

Alle medarbejdere bortset fra rengøringsassistenten arbejder helt eller delvist på frivillig pro-bonobasis. Således får bl.a. studenterrådgiverne en studenteraflønning for 3 timers indsats om ugen, svarende til højst ¼ af deres faktiske indsats.

Der sker ingen registrering af den frivillige indsats i retshjælpen. Men denne kan skønsmæssig opgøres til mellem 3.500 og 4.000 timer i alt i beretningsåret, svarende til 2 fuldtidsstillinger. Retshjælpen ville ikke kunne fungere i sin nuværende form uden en betydelig frivillig indsats.

UDDANNELSE

Retshjælpen har ifølge sine vedtægter også til formål *"at være et tilbud til jurastuderende om et praktisk supplement til den teoretiske uddannelse"*.

Læringsindholdet opnås dels gennem egentlig undervisning, dels gennem den daglige aktivitet.

- eksterne kurser

I beretningsåret har retshjælpens medarbejdere deltaget i følgende formelle eksterne 1-dages jurist/advokat- kurser:

- Fraflytningsopgør (Vejle)
- Ægtefælleskiftet (Horsens)
- Forældelse (Vejle)
- Lejeretskonference (Odense)

med hel eller delvis sponsorstøtte fra kursusudbyderne.

- formelle interne kurser

Vi har i beretningsåret afholdt interne kurser i børne- og familieretssager ved Statsforvaltningen, forældelse og passivitet, fri proces og retshjælpsforsikring, generel kontraktsret, personskadesager og "det gode brev" for årets nye rådgivere og i fraflytningsopgør og ægtefælleskifte for alle.

- faglig ekskursion

Retshjælpen har i beretningsåret været på en 3-dages faglig ekskursion til Norge, hvor vi besøgte Juss-Buss i Oslo og Jussformidlingen i Bergen. Begge steder med særlig henblik på at få nærmere oplysninger om, hvorledes retshjælpsarbejdet indgik som et praktikforløb i forbindelse med jurauddannelsen på universiteterne.

Retshjælpen er i færd med at udarbejde en rapport om denne ekskursion.

Retshjælpen har modtaget støtte fra Dreyers Fond til turens rejse- og overnatningsomkostninger.

ØVRIGE FORHOLD af interesse

- rådgiveransvarssag

Retshjælpen blev i 2010 ved Retten i Viborg sagsøgt for ca.kr. 1,4 mio. af en råde søgende for tab som følge af muligt ansvar for forældelse af et erstatningskrav mod en arbejdsgiver. Kravet er nu blevet nedsat til ca.kr. 800.000

Retssagens afslutning trækker fortsat ud.

Sagens udfald vil forhåbentlig bidrage til at afklare de nærmere grænser for, hvilket ansvar retshjælpen har for sin rådgivning, der jo på den ene side næppe skal måles med en ansvarsnorm svarende til f.eks. advokaters, men på den anden side nok er en eller anden grad af rådgivernorm.

- Alle Tiders Retshjælp

Der har i beretningsåret været afholdt 2 arrangementer i Alle Tiders Retshjælp, der er et socialt netværk, som omfatter alle, der har været medarbejder i Arbejdernes Retshjælp eller Silkeborg Retshjælp.

- deltagelse i retspolitisk arbejde

I beretningsåret har retshjælpen deltaget i bestræbelserne på at oprette et netværk mellem de private retshjælpsinstitutioner. Vi har i den forbindelse deltaget i 3 arrangementer, 2 heldags- og 1 weekendarrangement.

- støtteforening

Retshjælpen er orienteret om, at en kreds af interesserede i slutningen af beretningsåret har stiftet en Støtteforening for Silkeborg Retshjælp med det formål at støtte op omkring retshjælpens arbejde.

- opfordring

Silkeborg Retshjælp skal opfordre alle involverede til at indgå i en dialog om retshjælp og retshjælpsarbejde. F.eks. på vores blog <http://iloapp.sirh.dk/blog/kommentarer?Home> eller på vores facebookside .

Retshjælpen deler gerne sine erfaringer med alle interesserede, der hermed opfordres til at kontakte eller besøge os.

oo0oo

Silkeborg, februar 2013

Ole Dueholm, advokat
Daglig leder